

Reactie eerste internetconsultatie inspectie

Onderzoekskader (voortgezet) speciaal onderwijs

Algemeen:

De beschreven kwaliteitsgebieden en de verschillende standaarden worden herkend als belangrijke kwaliteitsaspecten. Omdat per kwaliteitsdomein of standaard verder geen indicatoren (vinklijst) worden geformuleerd bestaat er zorg over de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid. Overigens is dat ook nu een zorg: ook nu krijgen we signalen dat er verschillen bestaan in zienswijzen tussen inspecteurs die ook leiden tot een andere beoordeling. Echter met meer open formuleringen is het risico op afwijkingen groter.

Het onderscheid voldoende en goed

De differentiatie naar voldoende en goed baart zorg. Er is zorg over de norm: wie bepaalt die? Waar ligt de grens tussen voldoende en goed en op basis van welke (harde?) gegevens dan? Hoe kom je tot een oordeel voldoende of goed? Temeer daar het vooral toch lijkt of dan niet zozeer de deugdelijkheidseisen dat bepalen maar de overige aspecten van kwaliteit dan mee gaan wegen. En dan wordt het een bevinding. Het is immers deugdelijk of niet deugdelijk en niet een beetje deugdelijk of heel erg deugdelijk. Goed is dan een niet passend oordeel. Bij deugdelijkheid kijk je of een school door het ijs zakt of niet.

Er kan ook een pervers effect uitgaan van deze predicaten: de norm kan gaan verschuiven naar goed, voldoende is niet genoeg.

Kwaliteitsgebieden

Er zijn meer domeinen waarop scholen een oordeel gaan krijgen. Dat betekent ook dat scholen dus ook op meer domeinen door het ijs kunnen zakken. Gaan we dan niet weer een toename krijgen van scholen die zwak zijn. Als het gaat om feedback per kwaliteitsgebied naar bestuur en school kan dat als stimulans werken. Zodra de oordelen op kwaliteitsgebieden en standaarden worden opgeteld en gemiddeld en het een eindresultaat wordt zal dat als aanzienlijk minder stimulerend worden ervaren. We pleiten dan ook voor een oordeel per kwaliteitsdomein. Daarmee wordt de school bevestigd in haar sterke punten en uitgedaagd het op andere domeinen beter te doen.

Per kwaliteitsdomein/standaard

Onderwijsresultaten:

1.1.: Omdat de plaatsing op het speciaal onderwijs sterk wordt bepaald door de swv (immers zij bepalen de duur van de TLV) bepaald dit tevens de bijdrage die het speciaal onderwijs kan hebben aan het ontwikkelingsperspectief van de leerling. Het stellen van een norm (ervanuit gaande dat deze door de school zelf gesteld wordt) voor de opbrengsten, zeker in geval van kort verblijf, wordt daarmee sterk bemoeilijkt. Daarmee dient in de beoordeling nadrukkelijk rekening gehouden te worden. Voor kort verblijf is een alternatief wenselijk.

1.2.: sociale en maatschappelijke competenties over het algemeen moeilijk meetbaar: levert waarschijnlijk dus een subjectief oordeel op.

OPP's zijn lange termijn voorspellingen. Dit is lang niet altijd haalbaar i.v.m. weinig lineaire ontwikkeling van leerlingen of grillig beeld van het verloop van de stoornis. Dat kan leiden tot bijstelling van het OPP. Waarop wordt de 25/75 gebaseerd: eerste of bijgestelde opp?

1.3.: vervolgsucces: leidt tot een bevinding. Betekent dit dat de inspectie hierover geen gegevens meer verzameld behoudens hetgeen de school zelf kan aanleveren?

Onderwijsproces:

2.1: er wordt gesproken over aanbod rond talentontwikkeling en inrichting van lokalen: wat is daarbij het referentiekader zeker in relatie tot specifieke doelgroepen.

2.2.: gebruik van testen/toetsen voor volgen van ontwikkeling bij kort verblijf? Waarom wordt de extra ondersteuning nader gespecificeerd: is dit uitpuddend bedoeld?

Er staat een aanbeveling voor vergelijking met de landelijke norm voor leeftijdgenoten. Voor een grote groep in het speciaal onderwijs zijn geen adequate benchmark-gegevens voor handen.

2.3: Hier wordt louter gesproken van de school als object van toetsing. De verwachting is dat de complexiteit van leerlingen in het speciaal onderwijs toeneemt en er in toenemende mate maatwerk nodig zal zijn en daarmee

ook leren buiten de school, op een andere locatie of deels thuis. Hoe gaat de inspectie daar naar kijken. Wat is dan b.v. een les die ordelijk verloopt...

2.5.: artikel 9 heeft alleen betrekking op instellingen. Dat lijkt hier in zijn algemeenheid te gelden, werkt verwarrend.

Schoolklimaat:

3.1.: Het voorkomen van agressie en geweld zal in een school met ernstig gedragsgestoorde leerlingen niet altijd mogelijk zijn. Er wordt, naar we aannemen, getoetst op preventieve maatregelen in deze.

Incidentenregistratie basis in de wet?

Een beeld over ervaren veiligheid en welbevinden is in een deel van de speciale scholen moeilijk via zelfevaluatie van leerlingen. Alternatief dan noodzakelijk.

3.2. Er wordt gesproken over individuele trajecten en flexibele onderwijsarrangementen. In het kader van klassenmanagement zitten daar grenzen aan wat mogelijk is binnen 1 groep/klas.

Doelen, evaluatie en verbetering

4.1.: de uitwerkingen voor m.n. de school lopen voor deugdelijkheid en extra kwaliteit nogal door elkaar. Dat maakt het lastig oordelen.

Reactie tweede internetconsultatie

In aanvulling op onze reactie bij de eerste internetconsultatie willen we de volgende zaken nog toevoegen

Bij het oordeel goed (dus bij de deugdelijkheidseisen) gaan zeker bij de gecombineerde standaarden, indicatoren uit de overige kwaliteitseisen meespelen. Daarmee wegen dan overige kwaliteitsaspecten die leiden tot een bevinding mee in het oordeel. Reden te meer om voor de deugdelijkheidseisen alleen voldoende of onvoldoende te bepleiten: je zakt wel of niet door het ijs.

We missen in de standaarden noties over de integrale aanpak onderwijs en zorg. Daar, waar er in toenemende mate sprake zal zijn van 'onderwijs-zorg-arrangementen' (mogelijk zelfs van vormen waarbij de onderwijsinzet gering is) zal juist vanuit het onderwijsproces het oordeel worden geveld over de deugdelijkheid. Het valt te betwijfelen of dat (nog steeds) de juiste ingang is om deze trajecten/arrangementen op de meest juiste wijze te beoordelen. Er is een meer integrale visie noodzakelijk op de kwaliteit van deze arrangementen. Daarvoor is een visie vanuit zorg én vanuit onderwijs noodzakelijk. In het huidig voorgestelde kader is dit niet terug te vinden, terwijl dit wel de tendens is en de toekomst van het speciaal onderwijs....

Blijven de indicatoren die de inspectie hanteert als het gaat om het vaststellen van risico's dezelfde? Blijft het IQ irt uitstroom zo'n indicator?

Hoe beziet de inspectie het stellen ambitieuze doelen in relatie tot realistische opbrengsten? temeer daar die resultaten mede afhankelijk zijn van derden (gemeente, uww, werkgever...) als het gaat om uitstroom naar arbeid/dagbesteding.

Wordt het beschrijven en analyseren van bestendigingsgegevens gezien als een extra kwaliteitsaspect? Dit is immers geen deugdelijkheidseis.